

Talousarviomuutokset 2025, Perhe- ja vammaispalvelut

Pevamltk 24.11.2025 § 111
6241/02.00/2024

Valmistelija(t)	toimialajohtaja Kati Kantanen, p. 044 740 1951 kati.kantanen@pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää: 1. Merkitä tiedoksi vuoden 2025 toisen talousarviomuutosesityksen. 2. Saattaa talousarviomuutosesitys aluehallituksen käsiteltäväksi ja edelleen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.
Ennakkovaikutusten arviointi	Talousarviomuutoksilla turvataan asiakkaiden palvelut ja palvelutuotannon jatkuvuus.
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 4.
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: • Perhe- ja vammaispalveluiden muutostalousarvio 2025
Valmistelu	Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025–2027 joulukuussa 2024. Vuoden 2025 muutostalousarvio hyväksyttiin toukokuussa 2025. Hallintosäännön § 91 mukaisesti talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talouspalveluiden ohjeistuksen mukaisesti kuluvan vuoden toiset talousarviomuutokset perustuvat tammi–syyskuun toteumaan. Talousarviomuutokset käsitellään aluehallituksessa 1.12.2025 ja 8.12.2025 sekä aluevaltuustossa 22.12.2025. Lautakunnallisilla toimialoilla talousarviomuutosesitykset tulee käsitellä lautakunnassa tiedoksi. Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan kokonaisuuden muutokset Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän 660 884 euroa Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän 5 857 070 euroa Toimintakatteen arvioidaan kasvavan 5 196 186 euroa

Perhe- ja vammaispalveluiden toimialan muutokset esitetään palvelualueittain: perhepalvelut ja vammaispalvelut, sekä päätiliryhmittäin, jotta lautakunnalla on kokonaiskuva muutosten kohdentumisesta toimialan eri osa-alueille. Kaikki alla olevat muutokset perustuvat syyskuun ennusteeseen ja nykyisen talousarvion välisiin eroihin. Erotuksia on oikaistu lisäämällä tai vähentämällä euromääriä, jotta talousarvio vastaisi paremmin syyskuun ennustetta. Kuten aiempinakin vuosina, muutokset on kohdistettu suurimpiin summiin sekä keskeisiin tileihin ja kustannuspaikkoihin..

Perhepalveluiden talousarviomuutos 2025:

Toimintatuotot: Arvioidaan toteutuvan 128 000 euroa alle muutostalousarvion.

- Myyntituotot arvioidaan kertyvän 520 000 euroa muutostalousarviota enemmän, pääosin myynnistä muille hyvinvointialueille.
- Maksutuottoihin on tehty 40 000 euron lisäys lastensuojelun asiakasmaksuihin liittyen.
- Tuet ja avustukset arvioidaan alittuvan 688 000 euroa, mikä johtuu perheryhmäkodin toiminnasta yksiosastoisena sen sijaan, että taloussuunnitelmassa oli varattuna kahden osaston toiminta.

Toimintakulut: Arvioidaan toteutuvan 647 985 euroa enemmän muutostalousarvioon nähden.

- Henkilöstökulujen arvioidaan jäävän 723 353 euroa alle muutostalousarvion. Alitusta selittävät avoimien tehtävien ja virkojen täyttämässä syntyneet viiveet, rekrytointien haasteet sekä henkilöstökorvausten suunniteltua korkeampi kertymä.
- Palvelujen ostojen arvioidaan ylittyvän 1 730 338 euroa. Ylitys muodostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoista, sillä perhetyön oma tuotanto ei ole riittänyt palvelutarpeeseen ja ostopalveluja on jouduttu käyttämään asiakkaiden palveluiden turvaamiseksi. Kesäkuussa lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden lääkäripalveluiden järjestämisvastuu siirrettiin perhekeskuspalveluihin ilman talousarviovarauksen siirtoa, mikä lisäsi ylitystä. Lisäksi ylitykseen vaikuttavat hintojen korotukset ja lastensuojelun palvelutarpeen kasvu, erityisesti avohuollon tukitoimena toteutuneissa kodin ulkopuolisissa sijoituksissa sekä jälkihuollon asiakasmäärän kasvussa. Muilta osin palveluiden piirissä olevien asiakasmäärien on säilynyt pääosin aiemmalla tasolla.
- Aineiden ja tarvikkeiden, avustusten sekä muiden toimintakulujen arvioidaan jäävän 359 000 euroa alle muutostalousarvion. Erot on tarkasteltu syyskuun ennusteeseen verrattuna, ja korjaukset on tehty tämän perusteella, jotta päästään lähemmäksi syyskuun ennustetta.

Vammaispalveluiden talousarviomuutos 2025:

Toimintatuotot: Arvioidaan toteutuvan 788 884 euroa enemmän kuin muutostalousarvioon on kirjattu.

- Myyntituottojen arvioidaan kasvavan 5 209 497 euroa. Myyntituottojen lisäys johtuu pääosin siitä, että maksutuottoihin budjetoidut ateriamaksut on toteuman mukaisesti kirjattu myyntituotoiksi.
- Maksutuottojen arvioidaan vähentyvän 3 924 113 euroa. Maksutuottojen alitus johtuu pääosin siitä, että budjetoidut ateriamaksut on kirjattu maksutuottoihin, vaikka toteuman mukaisesti ne kuuluvat myyntituottoihin.
- Muiden toimintatuottojen arvioidaan vähentyvän 496 500 euroa. Tämä johtuu siitä, että talousarviossa ennakoitua vakuutuskorvaukset eivät toteudu suunnitellulla tavalla. Arvio perustuu toteumatietoihin ja ennusteisiin, joiden mukaan korvauksia on saatu aiempaa vähemmän, mikä heijastuu suoraan toimintatuottojen vähenemiseen.

Toimintakulut: Arvioidaan toteutuvan 5 829 778 euroa yli muutostalousarvion

- Henkilöstökulujen arvioidaan ylittyvän 1 244 278 euroa. Ylitys aiheutuu lyhytaikaisten sijaisten palkkamenoista, keikkalaisten alle 13 pv palkkakustannuksista (614 124 €) sekä henkilösivukuluista.
- Palvelujen ostot arvioidaan ylittyvän 4 450 000 euroa. Suurin menojen lisäys kohdentuu vammaisten asumispalveluihin. Talouden sopeutus ja oman tuotannon lisäys ei toteutunut toimitilojen valmistuessa vasta vuoden 2026 puolella. Lisäksi 13 uutta asiakasta (10 aikuista, 3 lasta) siirtyi ostopalveluiden piiriin, joihin ei ollut määrärahavarausta (1,4 M €). Vammaisten avopalveluissa palveluseteliostot ylittyvät, jotka voidaan pääosin kattaa avopalveluiden ostopalveluista.
- Aineet ja tarvikkeet arvioidaan jäävän 71 500 euroa alle muutostalousarvion, koska syyskuun ennuste on ollut nykyistä talousarviota pienempi.
- Avustukset arvioidaan ylittävän 182 000 euroa, johtuen subjektiivisten oikeuksien piiriin kuuluvien palveluiden tarpeesta, kuten asunnon muutostöistä ja liikkumista tukevista palveluista.
- Muut toimintakulut arvioidaan ylittyvän 27 000 eurolla, koska syyskuun ennuste on ollut nykyistä talousarviota suurempi. Määrärahoja on tämän vuoksi lisätty toteumatietojen perusteella niille tileille, joille kyseisen tiliryhmän kustannuksia on kirjautunut.

Lisäksi toimialueen hallinnon osalta talousarvion henkilöstökulujen arvioidaan toteutuvan 111 188 euroa kevään 2025 muutostalousarviota suurempina. Ylitys johtuu yleiskorotuksesta, paikallisesta järjestelyerästä sekä lomapalkkavelasta. Palvelujen

ostot arvioidaan ylittyvän 48 000 euroa, mikä johtuu toimialan palvelutuotannon digitaalisen hakukoneen käyttöönotosta. Hakukonetta käytetään lastensuojelun ja vammaispalveluiden asiakaspaikkojen löytämiseen, ja aiempi talousarvioon tehty varaus palvelulle oli poistunut.